

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	25 oktober 2016	REFERENTIE	René van Elswijk
ONS NUMMER	819E8A3C	DOORKIESNUMMER	2529
NUMMER PS	2016MME173	E-MAILADRES	rene.van.elswijk@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Onderwerp Statenbrief: Utrechtse Bodemenergie Agenda “Meer energie uit de bodem”

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Utrecht en de provincie Utrecht hebben beide grote ambities op het gebied van het verduurzamen van de energievoorziening. Bodemenergie kan een belangrijke bijdrage leveren aan deze energietransitie. De gemeente Utrecht en de provincie bundelen hun inspanningen om hieraan een impuls te geven zonder het belang van de omgeving te verliezen en werken tegelijkertijd aan het aanpakken van grootschalige grondwaterverontreinigingen en het behouden van een goede grondwaterkwaliteit voor de drinkwatervoorziening.

Voorgeschiedenis

Warmte-/koudeopslag (WKO) is een bewezen vorm van bodemenergie. In de gemeente Utrecht zijn al meer dan 70 WKO-systemen die grondwater onttrekken en infiltreren. Uit onderzoeken blijken veel WKO-systemen niet goed te functioneren en daarmee in de praktijk een beperkte bijdrage te leveren aan energiebesparing en CO₂-reductie. Ook zijn er veel systemen die niet de gehele ondergrondse vergunningsruimte uitnutten en daarmee een onnodige claim leggen op de ondergrond waardoor omliggende gebouwen geen WKO-systeem kunnen aanleggen. Dit aanpakken is alleen mogelijk als provincie én gemeente hun wettelijke bevoegdheden gezamenlijk en afgestemd inzetten. De provincie kan namelijk als bevoegd gezag voor de onttrekkingsvergunning van WKO-systemen eisen stellen aan het ondergrondse deel en de gemeente kan als ruimtelijk ordenaar en als bouw- en milieutoezichthouder ook (positieve) sturing geven. Dit vergt een nieuwe aanpak.

Naast WKO is er in de gemeente Utrecht een eerste initiatief met ultradiepe geothermie. Provincie en gemeente zien deze techniek als kans om een bijdrage te leveren aan het verduurzamen van de energievoorziening. Hierbij is het wel van belang dat goed naar omgevingsaspecten wordt gekeken en er een goede maatschappelijke dialoog plaatsvindt. Provincie en gemeente hebben vergelijkbare belangen en kunnen elkaar versterken.

Essentie / samenvatting:

De gemeente Utrecht en de provincie Utrecht stellen samen de Utrechtse Bodemenergie Agenda 2016-2018 “Meer energie uit de bodem” vast. De agenda heeft als doel om door samenwerking effectiever en efficiënter de potentie van bodemenergie te benutten en daarmee de bijdrage van bodemenergie aan de energietransitie te vergroten met behoud of verbetering van de grondwaterkwaliteit.

De agenda richt zich op de technieken warmte-/koudeopslag (WKO) en ultradiepe geothermie. Bij WKO ligt de nadruk op het verbeteren van het energetisch rendement van de systemen en het beter benutten van de ruimte in de ondergrond. Het gaat hierbij om het inzetten van vergunning- en handhavingsinstrumenten, maar ook ondersteuning van initiatiefnemers en kennisontwikkeling. Daarnaast ondersteunen provincie en gemeente de ontwikkeling van ultradiepe geothermie. Zowel provincie als gemeente vinden het belangrijk dat deze ontwikkeling op een verantwoorde wijze en in verbinding met de omgeving plaatsvindt. Daarom richt de agenda zich op een goede maatschappelijke dialoog.

Met vaststelling van de Utrechtse Bodemenergie Agenda wordt uitvoering gegeven aan de Provinciale Energieagenda 2016-2019 "Een klimaat voor energietransitie". Er worden een aantal barrières weggenomen voor versnelling van de energietransitie, waardoor de doelen voor energiebesparing (o.a. door toepassing van WKO) en duurzame energie (o.a. geothermie) beter gerealiseerd kunnen worden.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Verduurzamen van de energievoorziening door vergroten van het aandeel bodemenergie met behoud van een goede grondwaterkwaliteit.

Financiële consequenties

De materiele kosten hebben vooral betrekking op onderzoek en worden gefinancierd uit beschikbare middelen van de provinciale grondwaterheffing en het structurele budget voor grondwaterbescherming. Kosten voor stimulering van projecten voor ultradiepe geothermie worden gedekt uit het budget van de Energieagenda 2016-2019.

Vervolgprocedure/voortgang

De resultaten van de onderzoeken worden in 2018 met u gedeeld.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief en de bijgesloten Utrechtse Bodemenergie Agenda 2016-2018.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,